Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Aan de Minister van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
de heer H.G.J. Kamp
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

datum	ons kenmerk	telefoonnummer
21 mei 2012	RvB. 86/12/ES/ptb	

Onderwerp: Uitvoeringstoets conceptwetsvoorstel Verhoging AOW- en pensioenleeftijd

Mijnheer de Minister,

Met uw brief van 14 mei 2012 (kenmerk: IVV/OOG/12/7481) heeft u mij verzocht het conceptwetsvoorstel *Verhoging AOW- en pensioenleeftijd* te beoordelen op uitvoerbaarheid. Het wetsvoorstel voorziet in de uitwerking van de in het Stabiliteitsprogramma Nederland 2012 gemaakte afspraken en leidt ertoe dat de AOW-leeftijd in 2013 wordt verhoogd naar 65 jaar en één maand, de AOW-leeftijd stapsgewijs wordt verhoogd naar 66 jaar in 2019 en in 2023 naar 67 jaar. Voorts wordt vanaf 2024 de AOW-leeftijd gekoppeld aan de resterende levensverwachting.

Voorts is verzocht om in de uitvoeringstoets tevens in te gaan op de per e-mail[1] toegezonden:
1. overgangsbepaling AOW-partnertoeslag en;
2. toelichting op de voorgestelde voorschotfaciliteit die tot doel heeft de omvang van de inkomensgevolgen te beperken voor mensen die weinig mogelijkheden hebben om de inkomensachteruitgang te overbruggen.

Beiden zijn als bijlage opgenomen.

Met deze brief voldoe ik aan uw verzoek. Ten aanzien van het wetsvoorstel vraag ik uw aandacht voor de volgende opmerkingen.

<u>Verschuiven verzekeringsperiode</u>
Gekozen wordt voor een systematiek die ertoe leidt dat de aanvangsleeftijd en de pensioengerechtigde leeftijd van 2013 tot en met 2023 ieder kalenderjaar wijzigen.
De SVB geeft de voorkeur aan het koppelen van de aanvangsleeftijd en pensioengerechtigde leeftijd aan het geboortejaar (en eventueel de geboortemaand). Op die wijze staan de aanvangs- en pensioengerechtigde leeftijd bij inwerkingtreding van het wetsvoorstel vast. De SVB hoeft dan slechts eenmaal – in plaats van jaarlijks – de geldende aanvangsleeftijd en pensioengerechtigde leeftijd vast te stellen en kan de verzekeringsopbouw niet verschuiven voor individuele personen. Tevens is het eenvoudiger te begrijpen en uit te leggen.

In bijlage I: juridische en redactionele opmerkingen, worden de bezwaren tegen de gehanteerde systematiek nader toegelicht.

[1] E-mail van 16 mei 2012, 14.55 u., van: NvZutphen@minszw.nl, aan: MTielen@svb.nl, Onderwerp: Aanvulling op het wetsvoorstel Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd; U-toets

HP 0616 05.08

S V B Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Voorschotfaciliteit
Uit de toelichting blijkt dat art 4: 95 Awb als basis wordt geacht voor een voorschotfaciliteit. Deze visie wordt niet gedeeld door de SVB. De SVB past deze bevoegdheid alleen toe bij het toekennen van voorschotten daar waar de SVB zelf niet in staat is om tijdig het recht vast te stellen en niet om uitkeringen toe te kennen voordat er recht op bestaat. Voorts stelt de voorschotfaciliteit de SVB voor problemen in de beleidsmatige uitwerking.
Het betalen van een voorschot op basis van artikel 4:95 Awb betekent onder meer dat een pensioen wordt verstrekt alsof een persoon de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt maar dat bij de inhoudingen sprake is van een nog niet pensioengerechtigde. De SVB zal daarom premies AOW moeten inhouden. Dit is onaantrekkelijk voor ontvangers.
De SVB pleit daarom voor een regeling die het mogelijk maakt een lening te verstrekken die niet het karakter heeft van een ouderdomspensioen. Dat voorkomt veel juridische problemen. Personen lenen dan een netto bedrag (bruto = netto) ter hoogte van zes zevende van het maandelijkse netto ouderdomspensioen. Het netto bedrag wordt vanaf het moment van toekenning van het ouderdomspensioen verrekend met het netto uit te betalen ouderdomspensioen.
Op basis van de Kaderwet SZW-subsidies, kan een dergelijke regeling worden getroffen.

Bij de raming van de uitvoeringskosten is uitgegaan van een juridische grondslag voor de compensatieregeling die het mogelijk maakt om netto voorschotten te betalen die worden verrekend met een netto uitkering.

In bijlage I: juridische en redactionele opmerkingen, worden de bezwaren tegen artikel 4:95 Awb als grondslag voor een voorschotfaciliteit nader toegelicht.

Uitvoeringskosten
Eenmalig uitvoeringskosten
De invoeringskosten worden geraamd op € 1.728.525,-. Eventuele besparingsverliezen in verband met het niet kunnen realiseren van projecten in het kader van de taakstelling zijn nog niet in beeld gebracht in verband met de korte reactietijd.

Structurele uitvoeringskosten
De structurele uitvoeringskosten zullen als gevolg van de werkzaamheden in verband met de voorschotfaciliteit in eerste instantie toenemen. Vanaf 2015 zal als gevolg van de verhoging van de jaarlijkse verhoging van de AOW-leeftijd, de uitvoeringskosten afnemen als gevolg van het afnemend aantal aanvragen per jaar en een verlaging van het aantal totaal aantal gerechtigden. Deze wijzigingen zullen worden verwerkt in het kosten Light model.

Jaargang	2012	2013	2014	2015	2016
Uitvoeringkosten	€ 620.357	€ 1.300.714	€ 1.270.714	€ 18.064	-€ 1.626.729

Een toelichting op de raming van de eenmalige en structurele uitvoeringskosten treft u aan in bijlage II.

Invoering
De beoogde invoering van het wetsvoorstel is 1 januari 2013. De SVB bevordert in de regel de AOW een half jaar tevoren. Dit betekent dat het aanvraag-proces, inclusief compensatiemaatregel, op 1 juli gereed zou moeten zijn voor personen die in januari 2013 de leeftijd 65 jaar bereiken. Dit is onmogelijk. Door aanpassing van het aanvraag en bevorderingsproces is mogelijk tijd te creëren

BP 006 09.09

Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

om de noodzakelijke systeemaanpassingen te realiseren. Om klanten van dienst te zijn die in januari 2013 65 jaar worden, moet uiterlijk 1 november het merendeel van de aanpassingen gereed zijn.

De implementatie van het wetsvoorstel vergt een zeer grote ICT-inspanning en beperkte implementatieduur. Het is onzeker of de ICT-inspanning binnen die beoogde doorlooptijd haalbaar is. De vereiste ICT-inspanning zal ten koste gaan van de implementatie van andere wetgeving of ICT programma's. Binnen de reactietermijn is het onmogelijk gebleken om de consequenties voor andere trajecten in beeld te brengen. Er wordt naar gestreefd uiterlijk 1 juni 2012 een definitief oordeel af te geven. Indien nodig zal de SVB hierover in overleg treden met het ministerie.

Complicerend is dat de compensatieregeling nog juridisch uitgewerkt moet worden. Ik verzoek u op korte termijn te voorzien in een regeling op basis waarvan een voorschot kan worden verleend. Tevens dient de SVB op korte termijn de opdracht te krijgen om te starten met de voorbereidende werkzaamheden.

Tevens merk ik op dat vanwege het krappe tijdspad, uitvoering per 1 januari 2013 vrijwel onmogelijk wordt, in het geval de Tweede Kamer het wetsvoorstel amendeert.

Voor vragen over of een toelichting op de uitvoeringstoets kan contact opgenomen worden met dhr. M. Tielen (mtielen@svb.nl / 020 - 656 5374).

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn geweest, en stel het op prijs uiterlijk 1 juli 2012 uw reactie te ontvangen.

Hoogachtend,

drs. E.F. Stoové
voorzitter Raad van Bestuur

Bijlagen:
1. Juridische en redactionele opmerkingen
2. Toelichting op uitvoeringskosten en gehanteerde aannames
3. Toegezonden Toelichting op de voorschotfaciliteit
4. Toegezonden Overgangsbepaling AOW-partnertoeslag

Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Bijlage I – Juridische en redactionele opmerkingen

Verschuiving verzekeringssystematiek
Het wetsvoorstel regelt dat het tijdvak van verzekering dat relevant is voor het recht op ouderdomspensioen (hierna: opbouwperiode) mee schuift met de verhoging van de leeftijd waarop recht op ouderdomspensioen ontstaat. In de uitvoeringstoets op het wetsvoorstel *Verhoging pensioenleeftijd, extra verhoging AOW en flexibilisering ingangsdatum* d.d. 2 augustus 2011 is de SVB uitgebreid ingegaan op de gevolgen en risico's die een verschuiving van de opbouwperiode met zich meebrengen. Die gevolgen en risico's doen zich bij het thans voorliggende concept wetsvoorstel onverminderd voor. De SVB volstaat hier met een verwijzing naar hetgeen in de brief van 2 augustus 2011 daarover is opgemerkt.

In aanvulling daarop merkt de SVB op dat de systematiek die in artikel 7a gehanteerd wordt, ertoe leidt dat de aanvangsleeftijd en de pensioengerechtigde leeftijd van 2013 tot en met 2023 ieder jaar wijzigen. Dat heeft een aantal consequenties:

- Doordat de pensioen- en aanvangsleeftijd ieder jaar opschuiven kan iemands persoonlijke AOW-opbouw elk kalenderjaar kan veranderen.
  Ook voor personen aan wie al AOW is toegekend verschuift elk kalenderjaar de aanvangs- en pensioengerechtigde leeftijd. Personen die bijvoorbeeld na hun 16e verjaardag voor het eerst verzekerd zijn geraakt kunnen wellicht claimen dat hun opbouwperiode in 2019 met een jaar is opgeschoven. Dit betekent een niet-verzekerd jaar minder, te weten van hun 15e tot hun 16e verjaardag toen ze in het buitenland woonden en een verzekerd jaar erbij, te weten van hun 65e tot hun 66e verjaardag toen ze in Nederland woonden. Zo ontstaat in 2019 recht op 2% meer AOW.
  Dit heeft ook gevolgen voor personen aan wie de SVB in de toekomst nog AOW gaat toekennen. Bijvoorbeeld iemand geboren in maart 1960 heeft in 2012 een aanvangsleeftijd die begint in maart 1975. Maar in 2013 heeft hij een aanvangsleeftijd die begint in april 1975. In 2014 begint de aanvangsleeftijd in mei 1975, enz. De SVB dient personen dus jaarlijks te informeren over de gewijzigde opbouwperiode.
- Het kan voorkomen dat een persoon actueel verzekerd is en premies betaalt, terwijl daar in de toekomst geen recht op AOW tegenover staat. De gekozen systematiek van artikel 7a is op dit punt wellicht kwetsbaar als deze wordt voorgelegd aan de rechter. Te meer daar de premie die nu moet worden betaald maar waarvan vaststaat dat in de toekomst geen AOW tegenover staat, naar de mening van de SVB valt onder de reikwijdte van artikel 1 Eerste Protocol bij het EVRM.
- De voorgestelde systematiek in artikel 7a maakt niet direct duidelijk op welk moment een persoon recht krijg op AOW. Het sluit niet aan bij systematiek van het huidige artikel 7 AOW, aan de hand waarvan iemand direct zijn pensioengerechtigde leeftijd kan aflezen.
  Toelichting: Van iemand die is geboren in november 1950 is in november 2015 de pensioengerechtigde leeftijd op grond van artikel 7a, eerste lid, onderdeel d 65 jaar en drie maanden. Op grond daarvan heeft deze persoon met ingang van februari 2016 recht op AOW. Echter met ingang van 1 januari 2016 wijzigt de pensioengerechtigde leeftijd volgens artikel 7a, eerste lid, onderdeel e in 65 jaar en vijf maanden en heeft een persoon die in november 2015 65 jaar wordt dus niet met ingang van februari 2016 maar pas met ingang van april 2015 recht op AOW.

Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Alternatief
De SVB geeft de voorkeur aan het koppelen van de aanvangsleeftijd en pensioengerechtigde leeftijd aan het geboortejaar (en eventueel maand) Hierdoor worden bovenstaande problemen voorkomen. De SVB hoeft dan slechts eenmaal de geldende aanvangsleeftijd en pensioengerechtigde leeftijd vast te stellen. Tevens is het eenvoudiger te begrijpen en uit te leggen.

Artikel 7a van het wetsvoorstel zou als volgt kunnen worden geformuleerd:
De pensioengerechtigde leeftijd en de aanvangsleeftijd zijn voor personen die zijn geboren:
- na 31 december 1947 en voor 1 december 1948: 65 jaar en één maand, respectievelijk 15 jaar en één maand;
- na 30 november 1948 en voor 1 november 1949: 65 jaar en twee maanden, respectievelijk 15 jaar en twee maanden;
- etc.

Er blijft onduidelijkheid over de pensioengerechtigde leeftijd in 2024 en latere jaren. Dit wordt pas duidelijk wanneer de AMvB bepaalt wat de aanvangs- en pensioenleeftijd is voor de jaren 2024 en later. Dit pleit ervoor dat deze AMvB tijdig wordt gepubliceerd.

Voorschotfaciliteit
In de toelichting op het wetsvoorstel wordt geconstateerd dat de voorgenomen verhoging van de AOW-leeftijd tot tijdelijke overbruggingsproblemen kan leiden voor mensen die zeer weinig voorbereidingstijd hebben en weinig mogelijkheden hebben het verlies te compenseren. Daarom wordt in de jaren 2013 tot en met 2015 een voorschotfaciliteit geïntroduceerd, die pensioengerechtigden de mogelijkheid biedt om vanaf de 65e verjaardag een voorschot te ontvangen van 1, 2, of 3 maanden.

De toelichting stelt dat de SVB op basis van artikel 4:95 van de Algemene wet bestuursrecht bevoegd is om voorschotten te verlenen. Het eerste lid van artikel 4:95 Awb bepaalt dat een bestuursorgaan, vooruitlopend op de vaststelling van een verplichting tot betaling van een geldsom, een voorschot kan verlenen indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een verplichting tot betaling zal worden vastgesteld. Op basis van deze bepaling is de SVB thans reeds bevoegd om voorschotten op het ouderdomspensioen te verlenen.

De toelichting stelt dat het tot de vrije beleidsruimte van de SVB behoort om te bepalen onder welke omstandigheden een voorschot kan worden verleend. Deze vrije beleidsruimte kan door de SVB, zoals ook thans al het geval is, worden ingevuld door middel van een beleidsregel.

Bij het idee van een op een beleidsregel van de SVB gebaseerde voorschotfaciliteit moeten de nodige kanttekeningen worden geplaatst.

De strekking van artikel 4:95 Awb is om in gevallen waarin een betalingsverplichting mag worden verondersteld maar deze verplichting nog niet is vastgesteld, een voorschot te verstrekken. Het voorschot loopt dan weliswaar vooruit op de vaststelling van de verplichting tot betaling, maar zou niet (moeten) vooruitlopen op het moment waarop een belanghebbende voldoet aan de voorwaarden die aan de vaststelling ten grondslag liggen. In het kader van de volksverzekeringen is de figuur van het voorschot daarom door de SVB nimmer gebruikt om de betaling van een uitkeringstermijn in de tijd naar voren te halen, maar uitsluitend om tegemoet te komen aan de omstandigheid dat wel vaststond dat een persoon recht zou hebben op uitkering maar de hoogte van de uitkering nog niet

S V B Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

definitief kon worden vastgesteld (bijvoorbeeld als het recht op kinderbijslag voor twee kinderen vaststond maar voor een derde niet of als niet kon worden vastgesteld of een persoon recht had op 80 of 90 procent AOW). De reden voor de verstrekking van een voorschot is dan gelegen in het onvermogen van het bestuursorgaan, in casu de SVB, om tijdig tot vaststelling van de uitkering over te gaan.

De voorschotfaciliteit die thans aan de orde is, is niet bedoeld om tegemoet te komen aan het onvermogen van een bestuursorgaan om een uitkering tijdig vast te stellen maar is bedoeld om personen waarvan duidelijk is dat deze niet voldoen aan de in de wet gestelde uitkeringsvoorwaarden in weerwil van de wettelijke bepalingen een uitkering te verstrekken. In dat geval loopt het voorschot dus niet vooruit op de vaststelling van de betalingsverplichting maar wordt ouderdomspensioen gebruikt om te voorzien in het levensonderhoud van personen die de pensioengerechtigde leeftijd (nog) niet hebben bereikt.

Als de SVB bevoegd zou zijn om aan personen een voorschot te betalen op een uitkering terwijl deze personen (nog) niet voldoen aan de uitkeringsvoorwaarden, dan is voor de SVB niet duidelijk hoe een beroep op die bevoegdheid in andere gevallen kan worden gepareerd. Zo zou men kunnen verzoeken om nabestaandenuitkering vooruitlopend op het aanstaande overlijden van een verzekerde of kinderbijslag kunnen aanvragen tijdens een zwangerschap.

Als de SVB op basis van artikel 4:95 Awb zou overgaan tot het betalen van voorschotten dan is de vraag hoe de beleidsregel kan worden beperkt tot de jaargangen 2013-2015. Er valt niet goed in te zien hoe de SVB, wanneer de bevoegdheid op die wijze wordt ingevuld, in de toekomst van gebruikmaking van die bevoegdheid kan afzien als daarop door individuen in identieke situaties een beroep wordt gedaan.

Als de SVB op grond van artikel 4:95 Awb zou overgaan tot het betalen van voorschotten aan personen die de leeftijd van 65 jaar nog niet hebben bereikt dan dient het voorschot te worden beschouwd als ouderdomspensioen zonder dat daardoor het volledige wettelijk AOW-regime van toepassing wordt. Dit levert een aantal concrete maar ook juridische problemen op:

- Het betalen van een voorschot op basis van artikel 4:95 Awb betekent onder meer dat een pensioen wordt verstrekt alsof een persoon de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt maar dat bij de inhoudingen sprake is van een nog niet pensioengerechtigde. De SVB zal daarom premies AOW moeten inhouden.
- Als een persoon een jongere partner heeft zal het voorschot betrekking hebben op zowel pensioen als toeslag. Als een partner inkomen heeft, moet daarop dit inkomen dan in mindering worden gebracht vanaf het moment dat betalingen worden verricht of vanaf het moment dat de uitkeringsgerechtigde de pensioengerechtigde leeftijd bereikt?
- Als een uitkeringsgerechtigde overlijdt, kan het onverschuldigd betaalde dan worden teruggevorderd? Het voorschot kan in dat geval niet op de wijze als voorzien in artikel 4:95, vierde lid, eerste volzin Awb worden verrekend met een nog verschuldigde geldsom. De tweede volzin van artikel 4:95, vierde lid, Awb houdt in dat, indien geen verrekening van het voorschot met de geldsom kan plaatsvinden, het voorschot kan worden teruggevorderd. Er is dus geen verplichting tot terugvordering. Als een persoon een voorschot ontvangt en overlijdt voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd ontstaat in het geheel geen betalingsverplichting en zal het gehele voorschot als onverschuldigd betaald moeten worden aangemerkt. Zijn op het onverschuldigd betaalde bedrag dan de bepalingen uit de AOW van toepassing?

Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Alternatief
De SVB pleit voor een regeling die het mogelijk maakt een lening te verstrekken die niet het karakter heeft van ouderdomspensioen. Dat voorkomt veel juridische problemen. Personen lenen dan een netto bedrag (bruto = netto) ter hoogte van zes zevende van het maandelijkse netto ouderdomspensioen. Het netto bedrag wordt vanaf het moment van toekenning van het ouderdomspensioen verrekend met het netto uit te betalen ouderdomspensioen.
Op basis van de Kaderwet SZW-subsidies, kan een dergelijke regeling worden getroffen.

Definitie van aanvangsleeftijd
In het concept wetsvoorstel is aanvangsleeftijd gedefinieerd als: leeftijd bedoeld in artikel 7a, waarop het tijdvak van verzekering op grond van deze wet aanvangt. Uit de definitie zou kunnen worden afgeleid dat de verzekering op grond van de AOW niet eerder aanvangt dan de leeftijd genoemd in artikel 7a. Op grond van artikel 6 AOW is een persoon die net geboren is en in Nederland woont al verzekerd. De aanvangsleeftijd is derhalve de leeftijd met ingang waarvan een niet verzekerd tijdvak leidt tot een korting op het ouderdomspensioen.

S V B Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Bijlage II – Toelichting uitvoeringskosten en gehanteerde aannames
Voor de berekening van de kosten van de wetswijziging zijn in deze uitvoeringstoets een aantal aannames gehanteerd. Deels zijn deze overgenomen uit de eerdere uitvoeringstoetsen over de verhoging van de AOW-leeftijd en de flexibilisering van de ingangsdatum van het pensioen.

Algemeen
- De SVB dient voorlichtingsmateriaal, website e.d. aan te passen.
- Voor de situatie zoals die op 1-1-2013 gaat ontstaan op basis van het huidige wetsontwerp en de voorziene voorschotfaciliteit dienen medewerkers van de integrale serviceteams te worden opgeleid. Geschat capaciteitsbeslag voor de medewerkers is 90 minuten.
- Het AOW-systeem dient aanzienlijk te worden aangepast. Het gaat om een inspanning van naar schatting 5800 uur.
- Voor de aanpassing aan het AOW-systeem, klantproducten, website en projectleider wordt een tarief gehanteerd van €101. Dit is opgebouwd uit een gewogen gemiddelde van intern (1/3 * €64) en extern tarief (2/3 * €120)

Verschuiven verzekeringsperiode
- De achterliggende informatiesystemen ten behoeve van het pensioenregister en de raadpleging stand van zaken opbouw AOW op Mijn SVB dienen te worden aangepast. Voor het pensioenoverzicht en het pensioenregister geldt als uitgangspunt dat de indicatie voor het uiteindelijke AOW-recht alleen wordt weergegeven voor de pensioenleeftijd zoals die nu bekend is. Voor klanten die geboren zijn op of na 1959 wordt daarbij aangegeven dat de AOW-leeftijd in de toekomst mogelijk verder omhoog gaat.
- De verzekeringsopbouw moet in de Volledige Verzekerden Administratie worden verwerkt. Iedereen geboren is op of na 1-1-1948 die al een pensioenoverzicht heeft ontvangen dient een aangepaste beschikking te krijgen. Voor klanten die in de eerste maanden van 2013 65 worden kunnen we de beschikking achterwege laten. De informatieverstrekking voor hen verloopt via de bevorderde aanvraag. We hebben ongeveer 450.000 klanten geboren op of na 1-1-1949 een beschikking met pensioenoverzicht ontvangen met een verzekeringsperiode 15-65. Voor een deel van de klanten zal de boodschap zijn dat het recht op AOW-pensioen lager zal zijn dan eerder aangegeven. Aanname: 5% reageert op het nieuwe pensioenoverzicht.
- De AOW-toeslag voor klanten met een partner die gekort zijn op basis van niet verzekerde jaren, dient te worden herzien, zij krijgen mogelijk 2% of 4% extra toeslag. Een groot deel kan geautomatiseerd afgehandeld worden. Aanname: zo'n 2.000 handmatige herzieningen. Voor de handmatige behandeling een capaciteitsbeslag van 15 minuten.

Ophogen AOW leeftijd
- Het ophogen van de AOW leeftijd zal er in principe toe leiden dat we de komende jaren minder aanvragen om AOW-pensioen zullen ontvangen dan tot nu toe geraamd. In eerste instantie zal het nog om een relatief gering aantal gaan, omdat het verschil nog maar één maand is. In 2013 (voor klanten 65 jaar in 2013) 1/12 van het totaal aantal aanvragen. Ongeveer 20.000. Vanwege de voorschotfaciliteit zullen we bij het bevorderen van de aanvraag tot en met medio 2015 echter moeten blijven uitgaan van een "ingangsdatum" in de maand van 65 jaar worden. Vandaar wordt tot en met medio 2015 geen verlaging van het aantal te verwerken aanvragen verwacht. Daarna zal echter een sterke daling plaatsvinden omdat we dan 6 maanden voor de pensioengerechtigde leeftijd gaan bevorderen. De pensioengerechtigde ligt voor 2016 op 65 jaar en 5 maanden. Het gaat dan dus ongeveer om 100.000 aanvragen. In de jaren daarna zal het om kleinere aantallen gaan vanwege de verhoging van de leeftijd die dan nog plaatsvinden. Tot en

Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

met 2018 gaat het om stapjes van 2 maanden (dus 40.000 minder aanvragen per jaar), daarna om stapjes van 3 maanden (dus 60.000 minder aanvragen per jaar). Vanaf medio 2022 zal het aantal aanvragen zich, op basis van de nu bekende verhogingen van de pensioenleeftijd, weer stabiliseren.

- Uitgangspunt is dat 70% van het aantal aanvragen via internet binnenkomt en automatisch kan worden verwerkt. Capaciteitsbeslag per aanvraag 30 minuten.
- Als we minder aanvragen ontvangen, hoeven we voor deze klanten we geen "onderhoud" meer te plegen. Hierdoor besparen we op de uitvoeringskosten: Gemiddeld gaat het per jaar om (inschatting op basis van aantal relevantie mutaties in 2010):
    - 0,4 officieel levensbewijs. Normtijd: 6 minuten
    - 0,4 mutatie licht. Normtijd: 17 minuten
    - 0,01 mutatie zwaar Normtijd: 25 minuten

  Hierbij uitgegaan van het aantal handmatige mutaties in 2011. Aanname: vermindering met 30% vanwege toenemend internetgebruik.
  Deze vermindering treedt pas op in 2015. En dan voor een periode van een half jaar. Voor de andere jaren zal de extra vermindering van het aantal aanvragen pas aan het eind van het jaar optreden. Voor het beheer heeft die vermindering in dat jaar dus nog geen effect.
- Het verhogen van de AOW-leeftijd zal tot veel reacties leiden. Niet alle regelingen zullen meteen op de nieuwe AOW-leeftijd aansluiten. Voor een deel van de klanten zal een inkomensgat ontstaan. Naar schatting zo'n 80.000 klanten per jaar. Een voorschotfaciliteit zal het aantal reacties kunnen beperken, maar roept misschien ook wel weer nieuwe vragen op. Aanname:
    - 7,5 % van de aanvragers met een inkomensgat dient een bezwaarschrift in. Het gaat in veel gevallen om een soort standaard bezwaar tegen de verhoging. Het verdient aanbeveling hiervoor proefprocessen te voeren en klanten vragen hun bezwaar aan te houden tot er een uitspraak ligt. Aannames: 98% van de klanten gaat akkoord met het aanhouden. Capaciteitsbeslag 120 minuten. Voor de overige gevallen 300 minuten.
    - 80% van de klanten die hun bezwaar niet aanhouden gaat in beroep. Capaciteitsbeslag 753 minuten.
    - 10% van de klanten met een inkomensgat reageert op een andere manier Gaat om klanten die geen gebruik kunnen maken van de voorschotregeling.. Capaciteitsbeslag: 10 minuten.

<u>Voorschotfaciliteit</u>

- Per jaar zullen 40.000 klanten gebruik maken van de voorschotfaciliteit. 50% van de verzoeken kunnen geautomatiseerd worden verwerkt. Het handmatig verwerken van de verzoeken kost 10 minuten extra.
- De voorschotfaciliteit leidt per jaar tot 50.000 extra klantcontacten. Capaciteitsbeslag 10 minuten.
- In 2.000 gevallen per jaar treden problemen op bij het verrekenen van de verleende voorschotten. Capaciteitsbeslag 40 minuten.

S V B Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Tabel 1: Invoeringskosten

	aantal	fte	tarief	totaal
Kosten HK				
Project management	700	0,46	€ 101	€ 70.700
Systeemaanpassing (incl. acceptatietest)	5800	3,82	€ 101	€ 585.800
Aanpassing instructiemateriaal en klantproducten	1500	0,99	€ 101	€ 151.500
Aanpassing website	650	0,43	€ 101	€ 65.650
Mailing klanten 65 begin 2013	60.000			€ 48.000
Mailing pensioenoverzicht	450.000			€ 360.000
Mailing herziening toeslag	20.000			€ 16.000
TOTAAL HK		**5,69**		**€ 1.297.650**

	aantal	%	stuks	normtijd in min.	uren	fte	tarief	totaal
Kosten VK								
Opleiding medewerkers vestigingen en Kantoor Verzekeringen	1800			90	2700	2,07	€ 45	€ 121.500
Reacties op nieuw pensioenoverzicht	450000	5%	22500	10	3750	2,88	€ 45	€ 168.750
retour mailing pensioenoverzicht	450000	5%	22500	7	2625	2,01	€ 45	€ 118.125
herziening AOW-toeslag	2000			15	500	0,38	€ 45	€ 22.500
TOTAAL VK						**7,34**		**€ 430.875**
Totaal invoeringskosten						**13,03**		**€ 1.728.525**

Tabel 2: structurele uitvoeringseffecten

	aantal	normtijd in min.	uren	fte	tarief	2012	2013	2014	2015	2016
Vestigingen										
lager aantal aanvragen 2015	15000	30	7500	-5,75	€ 45				-€ 337.500	
lager aantal aanvragen 2016	62000	30	31000	-23,77	€ 45					-€ 1.395.000
Vermindering beheer wegens minder klanten	56700	12	11340	-8,70	€ 45				-€ 255.150	-€ 510.300
Verwerking verzoeken voorschotfaciliteit	20000	10	3.333	3	€ 45	€ 75.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 75.000	
Extra klantcontacten voorschotfaciliteit	50000	10	8.333	6	€ 45	€ 187.500	€ 375.000	€ 375.000	€ 187.500	
Invordering verleende voorschotten(vanaf 2014 afwijkend aantal: langere verrekentijd	2000	40	1.333	1	€ 45		€ 60.000	€ 30.000	€ 50.000	€ 40.000
bezwaar verhoging pensioenleeftijd aanhouders (vanaf 2015 afwijkend aantal	5880	120	11.760	9	€ 47	€ 276.360	€ 552.720	€ 552.720	€ 230.300	€ 184.240
bezwaar verhoging pensioenleeftijd doorzetters (lager aantal aanvragen)	120	300	600	0	€ 47	€ 14.100	€ 28.200	€ 28.200	€ 11.750	€ 9.400
Overige reacties op verhoging pensioenleeftijd	8000	10	1.333	1	€ 45	€ 30.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 25.000	€ 20.000
Totaal vestigingen						**€ 582.960**	**€ 1.225.920**	**€ 1.195.920**	**-€ 13.100**	**-€ 1.651.660**
HK										
Beroep verhoging pensioenleeftijd	96	742	1.187	1	€ 63	€ 37.397	€ 74.794	€ 74.794	€ 31.164	€ 24.931
Totaal						**€ 620.357**	**€ 1.300.714**	**€ 1.270.714**	**€ 18.064**	**-€ 1.626.729**

S V B
Sociale Verzekeringsbank
Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

S V B Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Bijlage III – Toegezonden Toelichting op de voorschotfaciliteit

Voorschotfaciliteit
Verhoging van de AOW-leeftijd kan tot tijdelijke overbruggingsproblemen leiden voor mensen die zeer weinig voorbereidingstijd hebben en weinig mogelijkheden hebben het verlies te compenseren. Daarom wordt een ruime voorschotfaciliteit geïntroduceerd. Deze voorschotfaciliteit biedt de mogelijkheid voor pensioengerechtigden waarvan de AOW-leeftijd 1, 2 of 3 maanden is verhoogd om vanaf de 65ste verjaardag een voorschot te krijgen op de AOW, voordat het recht op de AOW daadwerkelijk ontstaat. Daarbij geldt dat het eerder opgenomen bedrag over een vastgestelde termijn dient te worden terugbetaald, volgens onderstaand schema.

	2013	2014	2015
Hoeveel maanden eerder kan men een voorschot ontvangen?	1	2	3
Hoeveel jaar om terug te betalen?	½	1	1 ½

Hierdoor wordt voorkomen dat mensen in een onoverbrugbaar inkomensgat vallen. Tegelijkertijd blijft het financieel aantrekkelijk om langer door te werken. De SVB is op basis van artikel 4:95 van de Algemene wet bestuursrecht reeds bevoegd om voorschotten op het ouderdomspensioen te verlenen, indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een verplichting tot betaling van ouderdomspensioen zal worden vastgesteld. Het behoort tot de vrije beleidsruimte van de SVB om te bepalen onder welke omstandigheden een voorschot kan worden verleend. Deze vrije beleidsruimte kan door de SVB, zoals ook thans al het geval is, worden ingevuld door middel van een beleidsregel. Deze beleidsregel kan zodanig vorm worden gegeven dat pensioengerechtigden waarvan de AOW-leeftijd 1, 2 of 3 maanden wordt verhoogd desgevraagd een voorschot kan worden verleend van respectievelijk maximaal 1, 2, of 3 maanden AOW-uitkering en dat dit voorschot wordt terugbetaald volgens bovenstaand schema.

Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen

Bijlage IV – Toegezonden Overgangsbepaling AOW-partnertoeslag

Aan het slot van artikel I toe te voegen nieuw onderdeel N

N
Aan het slot van paragraaf 2 (nieuw) van hoofdstuk VIII wordt een artikel toegevoegd, waarvan de nummering aansluit op het laatste artikel van die paragraaf, luidende:

Artikel #
1. Pensioengerechtigden die voor 1 januari 2015 zijn gehuwd en die in november en december 2014 de leeftijd van 65 jaar bereiken en van wie de echtgenoot jonger is dan de pensioengerechtigde leeftijd hebben, in afwijking van artikel 8, eerste lid, overeenkomstig de bepalingen van deze wet recht op een toeslag, tenzij, met inachtneming van artikel 11, het inkomen uit arbeid of overig inkomen van die echtgenoot meer bedraagt dan de volledige bruto-toeslag.
2. Artikel 8, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Memorie van Toelichting

Algemeen
Gehuwde AOW-gerechtigden[2] met een jongere partner zonder of met weinig inkomen kunnen partnertoeslag ontvangen. In 1995 is besloten dat met ingang van 2015 voor AOW-gerechtigden geen recht op partnertoeslag kan ontstaan. Personen die vóór 2015 de AOW-leeftijd hebben bereikt, worden ontzien. Mensen geboren in 1949 hebben er altijd op gerekend dat zij bij de laatste groep horen die recht heeft op partnertoeslag, omdat zij in 2014 65 jaar worden. Door het verhogen van de AOW-leeftijd ontstaat voor mensen die geboren zijn in november en december 2014 echter pas in 2015 recht op AOW. Met ingang van 2015 kan echter geen recht op partnertoeslag ontstaan. In tegenstelling tot wat deze mensen dus altijd dachten, zouden zij geen recht hebben op partnertoeslag. Dit vindt de regering ongewenst. Daarom voorziet dit wetsvoorstel in een overgangsregeling voor de groep die enkel als gevolg van de verhoging van de AOW-leeftijd met twee maanden in 2014 hun recht op partnertoeslag zou verliezen. Deze overgangsregeling houdt in dat voor deze groep het vervallen van de partnertoeslag drie maanden wordt uitgesteld, zodat zij alsnog recht krijgen op een partnertoeslag waar dat aan de orde is.

Artikelsgewijze toelichting
N
In 1995 is besloten dat AOW-gerechtigden vanaf 2015 geen recht meer hebben op de AOW-partnertoeslag. Het besluit voorzag in een lange aankondigingstermijn en een regeling waarbij lopende rechten zouden worden gerespecteerd. Aan het slot van paragraaf 2 van hoofdstuk VIII wordt een overgangsbepaling opgenomen, die er toe strekt gehuwde pensioengerechtigden, die enkel als gevolg van de verhoging van de AOW-leeftijd met twee maanden in 2014, hun recht op partnertoeslag zouden verliezen, toch dat recht te laten behouden. Ten aanzien van de in deze overgangsbepaling geregelde toeslag is artikel 8, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

[2] Of daarmee gelijkgestelde ongehuwd samenwonenden die een gezamenlijke huishouding voeren (artikel 1, tweede tot met negende lid, van de AOW)

BP 006 08.08